

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de gratis erga deum in testamento veteri. ca. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

initio æternitatis. Vide igitur qua ratione & demus deo beneficia, & accipiamus præmia, & quomodo si non de derimus, mulctandi simus. Atque ut apertius hoc quod astruimus intelligas, qui in deum credit, qui deo obtinere, qui deum diligit, honorat, colit, veneratur, gratus est. Incredulus, exes, impius, deum hominesque contemnens, ingratus est. Nullum postremo peccatum, quod legi aduersatur diuinæ, ingratitude vitio vacat. Illud enim offendimus, quoties peccamus, a quo cuncta bona que homini dari queunt, accipimus, accepturi adhuc meliora, si non ingrati decesserimus. Opera pretium erit, huius rei proponere aliquot exempla: & primo eorum quos dominus gratiam sibi referentes amplexatus est: deinde illorum quibus pro ingratitude intulit mala: ut cum præsentia considerauerimus, de futuris non ambigamus: beatos videlicet & in cælo fore, qui sic a domino diliguntur in terra. Eccontrario autem in inferno quoque cruciandos esse, si non se correxerint: qui antequam eo descendant, pro scelere puniuntur.

De gratis erga deum in testamento veteri. Caput II.

Igitur ut ab his qui ante diluuium fuere, initium capiamus, gratus erga deum fuit Abel, qui primogenitus & pinguiora quæque gregis sui offerebat domino. Quod autem propterea a domino dilectus fuerit, scriptura testatur. Ait enim: Respexit deus ad sacrificia Abel, ad Cain autem sacrificia non respexit. Maledixit quoque Caino dominus, quia ille ob hoc ipsum fratri inuidens, quod sibi præferretur, ad se euocatum interfecerat. Gratus fuit Enos, primus quippe cantica quædam hymnosque composuit, quibus nomen domini inuocaret, pro quo dedit ei dominus, ut filios gigneret, & nongentosquinque vitæ annos absque offensa impleteret. Gratus fuit Enoch. Neque enim diceretur ambulasse cum deo, nisi ei semper obsequentissimus fuisset. Morum itaque sanctimonia meruit, ut viuens ad beatiora quam est mortalium habitatio, loca transportaretur. Gratus

Abel.
Gen. 4.

Enos.
Gen. 5.

Enoch.
Ibidem

- Noe.**
Gen. 6. Noe. Nam & ipse cum deo ambulasse dicitur, & perfectus iustusque fuisse. Proinde dignus fuit qui, mundo per diluuium pereunte, solus cum filiis ac nurbus fieret superstes, & omnium quae aquis deleta fuere, reparator existeret. Post diluuium vero gratus fuit Abraham. Po-
- Abraham.**
Gen. 11. fuit enim altaria domino, victimas obtulit, decimas persoluit, deo credidit, & reputatum est ei ad iustitiam. denique ut domino obediret, filio non pepercit. Ob hoc quidem cum deo colloquitur, pater multarum gentium constituitur, in semine eius quod est Christus benedicendae omnes nationes deo promittente nascuntur. Gratus fuit Loth: ut enim deo placeret, domi peregrinos acceptauit, quare meruit fieri hospes angelorum, & superesse Sodomitis, inter quos habitabat, igne & sulphure de caelo pluyente ob scelera consumptis. Gratus fuit Isaac, qui cum centum octoginta vixisset annos, in his omnibus domino suo non peccauit. Perquam digne autem deo gratia refertur, cum innocentia per omne vitae curriculum inoffensa seruator. Hic igitur bene de deo meritus, cum sementem fecisset, centuplum collegit, geminos genuit, in quibus benedicendis errare non est permittus, non enim cui voluit, sed cui debuit benedixit, ut Abraham patris genus in Christum dirigeretur. Gratus fuit Iacob, in nullo illum scriptura accusat, & deo charissimum fuisse beneficia testantur. Ad eum primogenita fratris Esau transferuntur, dicente domino: Iacob dilexi, Esau autem odio habui. Cum obdormisset, scalam vidit a terra ad caelum extentam, & in ea angelos ascendentes & descendentes, ac dominum cacumini innixum, qui terram in qua quiescebat ei promisit, regnumque eius longe lateque diffundendum praedixit. Inde ille parens efficitur duodecim liberorum, qui duodecim tribubus nomen dederunt, coepitque est vocari Israel, hoc est, deum videns; & vidi (inquit) dominum facie ad faciem. In Aegyptum transmigrans multiplicatur. Liberis quae euentura erant moriens prophetauit. Gratus fuit Ioseph in Aegyptio dum se uisisset & iuuentis impudenter se ingerentis dominae libi-
- Loth.**
Gene. 16.
- Isaac.**
Gen. 35.
- Iacob.**
Gene. 28.
- Ioseph**
Gene. 30.

diuini non consensit, maluitque vitam suam periclitari, quam
 castitatem pollui, cum ab illa irata tentari adulterum in
 simularetur. Magnam deinde fratrum in se iniuriam cum
 vlcisci posset, magnis rependit beneficiis: eos quippe a
 quibus in seruitutem venundatus fuerat, in Aegyptum
 urgente fame profectos benigne suscepit, largiterque
 aluit. Erat enim secundus a rege, cuius visa obscurita-
 tibus inuoluta spiritu sancto reuelante plana fecerat.
 Gratus fuit Moyses: filias Raguelis sacerdotis virgi-
 nes a pastorum violentia tutatus est. Hinc a domino dux
 electus, Pharaonem prodigijs terruit, populum Israel
 eduxit de Aegypto, quando mare se aperiens aridum
 transeuntibus praebuit iter, & eorum persecutores op-
 pressit aquis. Idem deinde in monte leges quas ad po-
 pulum ferret, a domino accepit: nemo tam familiari-
 ter cum deo colloquebatur, nemo tam ardentem ab eo ad
 idola desciscentes puniuit. Ipso saxum percutiente flu-
 xerunt aquae: ipso orante, Amalech superatus est. Gra-
 tus fuit Iosue, diuinis enim credens promissionibus po-
 pulum reges terrae quam ingressurus erat metuentem,
 spe victoriae animauit. Proinde dignus fuit, qui in de-
 mortui Moyse locum sufficeretur, & victis hostibus re-
 gionem a domino promissam obtineret, eamque per tri-
 bus diuideret. Ad hanc transeunti Iordanis refrenato
 aquarum cursu in sicco alueo viam cessit. Hierichum
 obsidente muri corruerunt. Inimicos persequente sol &
 luna steterunt, ne noctis interuentu qui fugiebant ela-
 berentur. Tot igitur miraculis testatum est, quantum
 ei dominus faueret, quia erga se in omnibus gratum fi-
 dumque sciebat. Sed ne catalogum sanctorum texere vi-
 deatur grati erga Deum fuere omnes illi patriarchae, il-
 li duces, illi sacerdotes, illi iudices, illi reges, illi pro-
 phetae, qui in mandatis dei, in lege in omnibus ceremo-
 nijs constanter pieque permansere. Tales autem eligere soli-
 tus est dominus per quos populum erudiret, a seruitute liberaret
 a periculis erueret, victoria donaret, & de illis quae futura
 erant admoneret. Quod si benignissimus dominus fideliter
 sibi seruientes, beneficiorumque suorum non oblitus,

Moyses.

Exo. 2.

Exo. 31.

Iosue

Nume. 14

Patriar-
chae.

Ita vt dictum est fouet, ita amplexatur in terris adhuc viuentes, quanto magis ad cælestis beatitudinis domicilia mansionesque angelorum translatos? Hæc de veteris historiæ fontibus hausta iam exigere videntur, vt a nouæ salubrius fluētibus aquis aliqua deriuemus, ad eandem gratitudinis virtutem accommodata.

De gratis erga deum in testamen
to nouo. Cap. III.

Matt. 4.

Iesus Christus dei filius, humani generis redemptor ac saluator, patribus promissus, nobis exhibitus & datus, non præsentia bona hominibus polliceri cepit, sed futura: nec terrenum largiri regnum, sed cæleste. Pœnitentiã agite (inquit) & appropinquabit regnũ cælorum. Et ad latronem: Hodie mecum eris in paradiso. Quod si tandem, non vt olim ad inferos animæ iustorum descendant, sed in sublime angelorum sedibus inferantur, iucundissimo domini sui cõspectu semper fruaturã, nonne multo nos causatius quam prisca illi, de quibus paulo ante est dictum, deo seruire debemus, & solim nauare operam, contemptisque omnibus ipsum vnum absque quo nihil est beatum, tota mente concupiscere? Merito igitur sequens credentium ætas ad omnia dura atque aspera perferenda cepit accingi, mollia vero respicere & delicata: atque in his præcipue gratiam referre saluatori, per quã maximum omnium beneficium se accepisse meminit. Quid enim maius aut optabilius esse potuit, quam paradisiim p tot secula primi hominis culpa clausum, per ea demum quæ Christus passus est, nobis fuisse reueratim? Oportuit enim pati Christum, & sic intrare in gloriã suã. Oportet igitur pati & nos, ac p vestigia eius incedere, si illo q ipse pcessit, volum⁹ puenire. Hæc ẽ ergo nõrõrõ erga deũ maxima gratitudo, pro amore illius, qui prior dilexit nos, voluptates, opes, otia cõtemnere, continentia seruare, modico contentos esse, religiosæ vitæ laboribus nunquam defatigari. Talẽ quippe, p bñficijs gratiam primo deo retulere Apostoli, deinde Martyres ceteriq; Chri serui, ygines q̃q; & viduæ

Lucæ. 4.